

Mniej znane rośliny sadownicze cz. 1

W okresie zimowym, planując ewentualne rośliny do sadu przydomowego warto zwrócić uwagę na mniej znane drzewa i krzewy sadownicze. Rodzą one mniej lub bardziej smaczne owoce, ale bogate w witaminy oraz liczne składniki odżywcze i prozdrowotne. Owoce nadają się zarówno do bezpośredniego spożycia, jak też na przetwory. W większości te drzewa i krzewy owocowe posiadają także walory ozdobne, a wiele z nich jest mało wymagających i mrozoodpornych.

Oto kilka propozycji do sadu:

Pigwa pospolita dziko rośnie w Azji. W naszym kraju raczej rzadko uprawiana i mało znana jako drzewo owocowe, częściej służy jako podkładka skarłająca dla gruszy. Często bywa z nią mylony Pigwowiec japoński ale tylko z nazwy, bo to zupełnie inna roślina. Pigwa pospolita może być dużym krzewem lub małym drzewem, dorastającym maksymalnie do 3-4 metrów wysokości. Z owoców pigwy można robić różne przetwory. Pigwa to doskonały dodatek do potraw, można też robić z niej nalewki. Warto więc jest pokusić się o posiadanie tego drzewa owocowego w swoim ogrodzie.

Dereń jadalny to także niewielkie drzewo lub krzew, występujący często w Europie. Derenie jadalne cechują się dużą odpornością na spadki temperatury oraz ataki szkodników i organizmów chorobotwórczych. Te ciekawe krzewy owocowe nie mają dużych wymagań względem podłoża, ale jak większość roślin sadowniczych najlepiej plonują na żyznych, dostatecznie wilgotnych glebach, z dużym udziałem próchnicy. Owocowanie rozpoczynają dość późno, bo dopiero od czwartego roku po posadzeniu, ale potem dostarczają już regularnie obfitych plonów. Atrakcyjne czerwone owoce dojrzewają zwykle we wrześniu. Mają przyjemny charakterystyczny aromat oraz kwaskowaty smak i najczęściej przetwarzane są na dżemy oraz galaretki. Owoce derenia to także doskonały składnik do produkcji nalewek.

Morwa to duży krzew lub niewielkie drzewo liściaste, dorastające do ok. 5 m wysokości. Morwa doskonale znosi cięcie i formowanie, przez co doskonale nadaje się na żywopłoty. Posiada ładne ozdobne liście, które jesienią przebarwiają się na żółto. Opadłe jesienią są bardzo dobrym nawozem, zawierają dużo potasu i azotu. Do spożycia nadają się owoce morwy białej, morwy czarnej oraz morwy czerwonej. Owoce mają smak słodko-kwaśny, dość przyjemny. Morwa biała zyskała dużą popularność jako źródło liści do parzenia herbatki odchudzającej. Zawiera witaminy A, E, C, B1 i B2 oraz flawonoidy i taniny.

Stosowna w chorobach cukrzycy pozwala obniżyć poziom cukru we krwi. Stosuje się ją również przy przeziębieniach.

Rokitnik zwyczajny to duży krzew lub niewielkie drzewko o bardzo ciernistych pędach pokrytych srebrzystymi liśćmi. Ten gatunek ma niewielkie wymagania glebowe. Rokitniki są dwupienne, tzn. kwiaty męskie i żeńskie rozwijają się na dwóch innych roślinach, dlatego by owocowały trzeba posadzić obok siebie osobniki odmiennej płci. Plonowanie rozpoczyna się najczęściej w trzecim roku po posadzeniu i jest bardzo obfite. Gałązki oblepione są drobnymi pomarańczowymi owocami, które zawierają duże ilości cennych dla zdrowia minerałów oraz witamin. Owoce wykorzystuje się zwykle do wyciskania soku oraz przygotowywania nalewek spirytusowych.

Cytryniec chiński to pnącze o zwisających pędach, dorastające do 5 m. Dlatego często zaleca się prowadzić go na ogrodowych pergolach, dobrze sprawdza się też jako żywopłot. Cytryniec jest wytrzymały na niskie temperatury. Posiada ozdobne liście, które jesienią przebarwiają się na żółto. Kwiaty w kolorze kremowym kwitną od czerwca, owocuje od września do października. Owoce mają przepiękny, intensywnie czerwony kolor i zebrane są w grona. Preparaty i przetwory z Cytryńca działają wzmacniająco na układ nerwowy. Posiadają też właściwości odtruwające organizm z toksyn. Owoce nie nadają się do zjedzenia na surowo, jednak można z nich przygotować soki oraz susz, z którego przyrządza się herbatkę lub dodaje do herbaty. Tak szerokie prozdrowotne właściwości powodują coraz większe zainteresowanie tą mało znaną rośliną sadowniczą.

Opracowanie: Jan Rozenek